

Fordított áfa

2008.02.27.

Tájékoztató az adóhatóságtól a belföldi adóalanyok közötti fordított adózásról a másadóalanyokról

Az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (továbbiakban: áfatörvény) 142.§-ában meghatározott termékértékesítések és szolgáltatásnyújtások tekintetében az adó megfizetésére az ugyanezen §-ban meghatározott feltételek fennállása esetén a termék beszerzője, a szolgáltatás igénybevevője köteles (fordított adózás).

Az áfatörvény 142. § alapján történő fordított adózás alkalmazhatóságához mindkét érintett félnek belföldön nyilvántartásba vett adóalanynak kell lennie. Ezen túlmenően egyik adóalanyuk sem lehet olyan jogállása, melynek alapján tőle adó fizetése ne lenne követelhető.

Az áfatörvény helyes alkalmazásának érdekében a feleknek meg kell bizonyosodniuk arról, hogy az ügylet teljesítésében érintett más felek megfelelnek-e a fordított adózás alkalmazásával kapcsolatban előírt személyi feltételeknek. Ennek érdekében a törvény 142. § (5) bekezdése megengedi, hogy a felek a többi érintett féltől nyilatkozatot, az állami adóhatóságtól pedig tájékoztatást kérjenek a 142. §-ának (3) bekezdésében meghatározott személyi feltételek fennállásáról.

Az adóalanyok a többi adóalany áfatörvény szerinti jogállásáról való tájékozódását segítheti az ügylet teljesítésében érintett többi fél adószámának vizsgálata. Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 16. §-ának (1) bekezdése szerint adóköteles tevékenységet csak adószámmal rendelkező adózó folytathat, és a szerződéses felek adószámának feltüntetése a szóban forgó ügyletről kibocsátott számla kötelező tartalmi eleme [áfatörvény 169. §-ának c) és d) pontjai], ezért arról a szerződéses felek kötelesek egymásnak nyilatkozni.

Az állami adóhatóság honlapján (www.apeh.hu) az „Adóalanyok adatbázisa” cím alatt megtalálható az áfa-alanyok és eva-alanyok adatbázisa, amelyből az adóalany neve, elnevezése alapján le lehet kérdezni az adószámát (az adószám alapján ugyancsak vissza lehet keresni az adóalany nevét, elnevezését).

Az adószám 11 számjegyből áll, melynek kilencedik számjegye az úgynevezett „áfa-kód” (pl. □□□□□□□□ -X-), amely jellemzően utal arra, hogy az adóalany milyen jogállású az általános forgalmi adózás szempontjából. Amennyiben a termékértékesítő, szolgáltatásnyújtó végző illetve a terméket beszerző, szolgáltatást nyújtó adóalany áfa-kódjának értéke „2”-es (általános szabályok szerint adózó adóalany), vagy „3”-as (evás adóalany), az ilyen adóalany biztosan megfelel az áfatörvény 142. § (3) bekezdésében szereplő feltételeknek, ezért az ilyen adóalanyok közötti, a 142. § (1) bekezdésében meghatározott termékértékesítésekre és szolgáltatásnyújtásokra a fordított adózás szabályait kell alkalmazni.

Ha az ügylet teljesítésében „1”-es áfa-kódú adóalany is szerepel, csak akkor kerülhet sor fordított adózásra, ha az „1”-es áfa-kóddal a termék vevője vagy a szolgáltatás igénybevevője rendelkezik, aki kizárólag adólevonási joggal nem járó adómentes tevékenységet végző (új Áfa-törvény 85-86. §-ai) adóalany, a termékértékesítő, szolgáltatásnyújtó pedig az általános szabályok szerint adózó vagy eva adóalany. Amennyiben a termékértékesítő, szolgáltatásnyújtó „1”-es áfa-kódú alanyi adómentes adóalany vagy kizárólag mezőgazdasági tevékenységet végző különleges jogállású adóalany, akkor az igénybe vett szolgáltatás, vásárolt termék után a vevőnek, szolgáltatást igénybe vevőnek akkor sem kell a fordított adózás szabályai szerint általános forgalmi adót fizetnie, ha a termék, szolgáltatás megfelel az áfatörvény 142. § (1) bekezdésében foglaltaknak. Az eladónak (szolgáltatást nyújtónak) az „1”-es áfa-kódú alanyi adómentes adóalany vevők, szolgáltatást igénybe vevők esetén érdemes a másik fél vagy felek nyilatkozatát kérni, illetve az adóhatósághoz fordulni, és tájékoztatást kérni arról, hogy az illető szerződéses partner a megfelel-e a 142. § (3) bekezdésében meghatározott személyi feltételeknek. Bár tipikusan nem olyan adóalanyok szokták az adószámban „5”-ös áfa-kóddal jelölt csoportos adóalanyiságot választani, akik nem felelnek meg a fordított adózás személyi feltételeinek, az „5”-ös áfa-kóddal rendelkező adóalanyok tekintetében is célszerű a személyi feltételeknek való megfelelésről a csoportos adóalany nyilatkozatát vagy az állami adóhatóság tájékoztatását kérni.

A fordított adózáson belül speciális, - az előzőektől eltérő - szabályok érvényesülnek az áfatörvény 142. § (1) bekezdés e) pontja szerinti ingatlanértékesítésre. Az áfatörvény 86. § (1) bekezdés j) és k) pontjai alapján főszabályként adólevonásra nem jogosító adómentes ügylet az ingatlanértékesítés, kivéve az új, illetve beépítés alatt álló ingatlan értékesítését, továbbá szintén adólevonásra nem jogosító adómentes ügylet a földterület értékesítése, kivéve az építési telek értékesítését. A „2”-es vagy „5”-ös értékű áfa-kóddal rendelkező adóalanyok ugyanakkor az egyébként adómentes körbe eső ingatlanok (újnak nem minősülő, nem beépítés alatt álló, továbbá építési teleknek nem minősülő ingatlanok) értékesítésére adókötelezettséget választhatnak, amely esetben az érintett ingatlanok 20%-os adókulcs alá esnek [áfatörvény 88. §-ának (1) bekezdése]. E döntést előzetesen be kell jelenteni az állami adóhatóságnak, amelytől a döntését követő ötödik naptári év végéig nem térhet el az adóalany. Ezért az ingatlan értékesítője személyében akkor felel meg az áfatörvény 142. § (3) bekezdés b) pontjában foglalt feltételeknek, ha az ingatlan értékesítésére vonatkozóan az adókötelezettség választását az adóhatósághoz bejelentette.

A választás alapján adóköteles körbe tartozó ingatlanértékesítés esetén a vevőnek szintén célszerű nyilatkozattételre felszólítani az eladót, illetve az állami adóhatóságtól tájékoztatást kérni arról, hogy az eladó az egyébként adómentes ingatlanértékesítésre választotta-e az adófizetési kötelezettséget vagy azért nem számláz áfát, mert az áfatörvény 86. § (1) bekezdésének j) és k) pontja szerinti adómentes értékesítés szabályai szerint jár el.

**Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal
Dél-alföldi Regionális Igazgatósága**